

Inspektionsrapport
från Skolverket
54-2004:1416

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Bergtorpsskolan i Täby

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Huvudmannen för Bergtorpsskolan
Louise Margareta Lindholm Larsson
organisationsnummer 556604-5646

2008-05-26
1 (3)
Dnr 54-2004:1416

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Bergtorpsskolan i Täby

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Bergtorpsskolan i Täby kommun. Besök gjordes i skolan 9 - 10 januari 2008.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolverket.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom en månad från beslutsdagen, dvs. 23 juni 2008 ska Bergtorpsskolan redovisa till Skolverket, enheten i Stockholm vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Bergtorpsskolan och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Bergtorpsskolan bedriver en verksamhet som fungerar väl. Eleverna upplever att de är trygga och trivs, vilket kan härledas till ett gott värdegrundsarbete på skolan. Undervisningen genomsyras i olika omfattning av att eleverna ges möjligheter att lära sig lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, samt att reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden. Eleverna uppvisar nyfikenhet och en lust att lära.

Utifrån intervjuer, den uppföljning som skolan gör på elevnivå och de tester som skolan använder sig av görs bedömningen att elevernas kunskapsutveckling är relativt god men att andelen elever med fullständigt slutbetyg bör öka.

Skolans kvalitetsarbete är av god kvalitet, resultat utvärderas och analyseras samt ligger till grund för organisering och genomförande av undervisningen och det medvetna utvecklingsarbete som bedrivs vid skolan. Rektorn är väl förtrogen med verksamheterna och bedriver ett systematiskt pedagogiskt ledarskap. Även om det finns många förtjänster på skolan finns det områden som bör förbättras. Det handlar t.ex. om att ge eleverna ett ökat inflytande över undervisningen och ansvarstagande för det egna lärandet. Eleverna har inte deltagit i arbetet med likabehandlingsplan och kvalitetsredovisning vidare bör de skriftliga omdömena utformas så att de överensstämmer med författningarna.

Brister som måste åtgärdas

Skolverket bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans skriftliga omdömen överensstämmer inte med förordningens krav (1 kap. 7 § förordningen om fristående skolor).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av elever, 2 § förordningen om elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplan).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 och 4-5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt Skolverket bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Andelen elever med fullständigt slutbetyg bör öka.
- Skolan bör finna former för systematisk utvärdering av strävansmålen för att på detta sätt se huruvida skolan når en önskad kvalitetsutveckling av verksamheten.

- Skolan bör öka elevernas inflytande och ansvarstagande över undervisningen och verksamheten.

På Skolverkets vägnar

Carl-Gustav Sidenqvist
Enhetschef

Stig Westlund
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsrådet Mariette Dennholt deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Täby kommun
Övriga enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Bergtorpsskolan i Täby kommun

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Bergtorpsskolan den 9–10 januari 2008 och detta är första gången skolan inspekteras. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektions-tillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn tillika huvudman, biträdande rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan, skolpsykolog och speciallärare.

Inspektörerna besökte också lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön gjordes.

Huvudmannen för Bergtorpsskolan har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Kommunen har inte nyttjat sin rätt till insyn men Bergtorpsskolan deltar i Täby kommuns uppföljning av de nationella ämnesproven i årskurs 9 och av elevernas slutbetyg.

Beskrivning av skolan

Bergtorpsskolan	Antal elever
Grundskola	670

Huvudman för skolan är Bergtorpsskolan AB, med organisationsnummer 556604-5646.

Enligt beslut daterat den 2 januari 2001 (dnr. 2000:1147) har Bergtorpsskolan i Täby rätt till bidrag för en fristående grundskola för årskurserna 6–9. Skolan har rätt även att utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. I ansökan om godkännande har skolan angett att man avser att följa läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen, fritidshemmet, Lpo94 samt de nationella kursplanerna.

Skolan ligger i Viggbyholm i Täby kommun. Skolan startade sin verksamhet 1971 och har sedan sju år drivits som en fristående skola. Skolan har cirka 50 lärare. De många elever som söker till Bergtorpsskolan väljer mellan bred klass (ej profilklass) eller någon av skolans profiler, musik- och ensemblespel, musik – drama – dans eller idrott och ledarskap.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Bergtorpsskolan och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att grundskolan vid Bergtorpsskolan bedriver en verksamhet som fungerar väl. Eleverna upplever att de är trygga och trivs, vilket kan härledas till ett gott värdegrundsarbete på skolan. Undervisningen genomsyras i olika omfattning av att eleverna ges möjligheter att lära sig lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, samt att reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden. Eleverna uppvisar nyfikenhet och en lust att lära. Utifrån intervjuer, den uppföljning som skolan gör på elevnivå och de tester som skolan använder sig av görs bedömningen att elevernas kunskapsutveckling är relativt god men att andelen elever med fullständigt slutbetyg bör förbättras. Skolans kvalitetsarbete är av god kvalitet, resultat utvärderas och analyseras samt ligger till grund för organisering och genomförande av undervisningen och det medvetna utvecklingsarbete som bedrivs vid skolan. Rektorn är väl förtrogen med verksamheterna och bedriver ett systematiskt pedagogiskt ledarskap. Även om det finns många

förtjänster på skolan finns det områden som bör förbättras. Det handlar t.ex. om att ge eleverna ett ökat inflytande över undervisningen och ansvarstagande för det egna lärandet. Eleverna har inte deltagit i arbetet med likabehandlingsplan och kvalitetsredovisning vidare bör de skriftliga omdömena utformas så att de överensstämmer med författningarna.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans skriftliga omdömen överensstämmer inte med förordningens krav (1 kap. 7 § förordningen om fristående skolor).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av elever, 2 § förordningen om elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplan).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 och 4-5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Andelen elever med fullständigt slutbetyg bör öka.
- Skolan bör finna former för systematisk utvärdering av strävansmålen för att på detta sätt se huruvida skolan når en önskad kvalitetsutveckling av verksamheten.
- Skolan bör öka elevernas inflytande och ansvarstagande över undervisningen och verksamheten.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

En fristående grundskolas utbildning ska enligt skollagen ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet ska förmedla.

Kvalitetsredovisningen för läsåret 2006/07 redogör för resultaten av de nationella ämnesproven som genomförts våren 2007 i årskurs 9. Inspektörerna har gjort en jämförelse av dessa resultat med de nationella prov som genomfördes våren 2006 och kan konstatera att eleverna når goda resultat på proven och att det endast är någon procent av eleverna i de olika ämnena som inte når målen.

Tabell 1. Sammanställning av resultat i årskurs 9 vid Bergtorpsskolan i Täby jämfört med samtliga skolor i Täby kommun samt riket år 2005, 2006 respektive 2007.

	Betygsresultat för elever i årskurs 9								
	Bergtorpsskolan			Täby kommun			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Meritvärde	228,2	235,9	233,3	226,3	224,1	224,8	206,3	206,8	207,3
Andel (%) med fullständigt slutbetyg	73,1	83,4	75,9	81,0	81,4	80,2	75,5	76,0	76,1
Andel (%) behöriga till gymnasieskolans nationella program	95,6	98,8	97,6	94,3	95,9	93,6	89,2	89,5	89,1

Källa: Skolverkets statistik

Ovanstående statistik visar att andelen elever med fullständigt slutbetyg varierar mellan åren 2005 – 2007. För åren 2005 och 2007 ligger andelen elever med fullständig betyg lägre än kommunen och riket. Så många som 24 procent av eleverna når inte målen i alla ämnen 2007 vilket bör förbättras. Meritvärdet ligger under motsvarande period klart över kommun- och rikssnitt. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program är hög. Vidare framkommer i inspektionen att rektorn kan ur ett skolövergripande perspektiv redovisa kunskapsutveckling och resultat för alla elever i alla ämnen och årskurser. Skolan har också analyserat skillnader mellan flickors och pojkars kunskapsresultat och inspektörerna konstaterar att resultaten inte skiljer sig nämnvärt åt. Inspektörerna bedömer att skolan ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar det som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla, dock bör andelen elever med fullständigt slutbetyg förbättras.

Utveckling och lärande relaterat till ämnesövergripande kunskapsmål

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) som skolan uppges följa fastställs bl.a. ett antal mål att sträva mot. Dessa anger vilken inriktning undervisningen ska ha för att elever ska utveckla olika förmågor. I mål att sträva mot används begrepp som utveckla, fördjupa, tillägna sig, bli förtrogen med för att tydliggöra att detta är utvecklingsmål som inte har någon gräns. Strävansmålen ger också uttryck för att eleverna ska lära sig utforska, lära och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och befästa en vana att självständigt formulera ståndpunkter grundade på såväl kunskaper som förnuftsmässiga och etiska överväganden. Dessa mål att sträva mot återfinns enligt inspektörerna beskrivna i skolans verksamhetsidé. I samband med lärarintervjuer och lektionsbesök framkommer att lärarna har en hög grad av medvetenhet kring strävansmålen och att målen ligger till grund för undervisningen. Skolan har dock inget system för att följa upp strävansmålen. Inspektörerna bedömer att skolans undervisning utgår från strävansmålen, men skolan bör finna former för systematisk utvärdering av strävansmålen för att på detta sätt få vetskap om huruvida skolan når en önskad kvalitetsutveckling av verksamheten.

Normer och värden

Enligt läroplanen ska verksamheten i skolan utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde samt förmedla och förankra de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på, exempelvis individens integritet

och alla människors lika värde. I alla intervjuer och samtal med lärare, elever och föräldrar framkommer att skolan är en trygg arbetsplats, något som inspektörerna också kan se vid inspektionstillfället. Inspektörerna kan också se att det förebyggande arbetet är gott. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolan når goda resultat i arbetet med att skapa trygghet och trivsel för eleverna.

I läroplanen uttrycks att eleverna skall få reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Inspektörerna noterar skillnader mellan skolans lärare kring elevernas möjligheter att delta i planeringen av undervisningen. Flertalet av de elever som inspektörerna möter i inspektionen framhåller att det är lärarna som till största delen bestämmer undervisningens innehåll och utformning, men att de vid vissa val eller projekt får vara med och bestämma arbets- och redovisningssätt. Eleverna uppger att i profilämnena får de vara delaktiga i planering, genomförande och utvärdering. Lärarna bekräftar att de till största delen bestämmer lektionsinnehåll och hur lektionerna ska genomföras. Dock finns en ambition bland lärarna att utveckla arbetet med elevernas möjlighet att påverka sitt lärande och de anser att de kommit långt i denna strävan. Inspektörerna bedömer att arbetet med att ge alla eleverna förutsättningar och möjligheter till ansvarstagande och inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll bör förbättras.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

En fristående skola ska enligt skollagen svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildningen inom det offentliga skolväsendet. Läroplanen fastställer att elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för skolmiljön samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

På Bergtorpsskolan har elevernas inflytande över verksamheten i samband med klass- och elevråd, matråd samt vid samlingstillfällen tillsammans med sin mentor. Skolan har två elevråd, ett för eleverna i årskurserna 6-7 och ett för eleverna i årskurserna 8-9. Varje klass utser två representanter till elevrådet som sammanträder ca tre gånger per termin. Representanter från elevrådet ingår sedan i matrådet och i en så kallad skyddskommitté för arbetsmiljöfrågor. Två vuxna deltar i elevrådet såsom stöd. Elevrådsrepresentanter berättar att de bland annat har lyckats få speglar och fritidsutrustning till skolan. Klassråden är tänkta att fungera som en första instans varifrån frågorna sedan förs upp på elevrådsnivå. Enligt eleverna fungerar inte detta optimalt då inte alla skolans lärare ger eleverna den tid för klassråd de enligt rektorn ska ha. Mot bakgrund av ovanstående bedömer inspektörerna att skolan bör analy-

sera bakgrunden till elevernas synpunkter om klassråden samt utveckla sin samverkan kring verksamheten med eleverna.

Elever och lärare har tillsammans i flera år utvecklat en elevbok som är tänkt att användas för att planera, genomföra, utvärdera och förbättra elevernas arbete. Genom elevboken ska eleverna ges möjlighet till inflytande över sitt eget lärande. Vid verksamhetsbesöken kan inspektörerna se att lärarna ofta poängterar bokens betydelse samt handleder eleverna i att planera och bokföra sina arbeten. Flertalet elever uppger för inspektörerna att elevboken känns viktig och att de förstår avsikten med den. Andra elever ser boken som en almanacka och använder den enbart sporadiskt. Enligt lärarna sker elevernas inflytande över sitt eget lärande även i den dagliga undervisningen och då främst i olika projekt men även i samband vid val av arbetssätt och redovisningssätt. Dessa lektioner planeras av eleven och läraren och genomförs under lärarens överinseende. Vid inspektörernas samtal med eleverna uppger flertalet att det i viss mån finns delaktighet i de flesta ämnen men omfattningen på delaktigheten är beroende av vilken lärare och vilket ämne eleverna har, något som också lärare och föräldrar bekräftar. Inspektörerna bedömer att skolan ger eleverna möjligheter till ett inflytande över sitt lärande. Detta bör dock utvecklas så att det omfattar alla elever och inte är avhängigt av vilken lärare eller vilket ämne eleverna har.

Enligt lagen (2006:61) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder ett uttryckligt lagfäst förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av elever. Lagens ändamål är att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dess ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan inom varje verksamhet. Likabehandlingsplanen ska ses över varje år. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheter och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I planen ska åtgärder redovisas och den ska följas upp varje år. Inspektörerna vill därtill uppmärksamma skolan på att en förordning om elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan trädde i kraft den 15 oktober 2006. Se vidare Skolverkets allmänna råd.

Bergtorpsskolan har upprättat en likabehandlingsplan som dock inte till alla delar motsvarar författningarnas krav bl.a. saknas en aktuell kartläggning utifrån verksamhetens behov där utgångspunkten ska vara att beskriva specifika insatser som ska göras under innevarande läsår. I intervjuer med elever och föräldrar framgår att innehållet är allmänt känt av de flesta. Dock har inte eleverna varit delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen. Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen inte uppfyller författningens krav till fullo vilket måste åtgärdas.

I inspektionen framkommer att Bergtorpsskolan i stort bedriver ett värdegrundsarbete av god kvalitet. Vid lektionsbesök, i samtal och intervjuer uppfattar inspektörerna att frågor som rör till exempel alla människors lika värde och värdet av att respektera gemensamma beslut ges utrymme i undervisningen. De elever inspektörerna talar med känner också till hur man ska uppträda för att vara ”en bra kompis”. Eleverna är även väl medvetna om hur de ska gå tillväga om de ser en kamrat bli kränkt eller lämnad ensam på skolgården.

Det förebyggande arbetet mot trakasserier och annan kränkande behandling sker genom en organisation där eleverna får utbildning. Eleverna träffar också två lärare i

enheterna regelbundet för uppföljning. Dessutom genomförs temadagar och övningar i elevgrupperna. Vid övningarna finns alltid två lärare med på lektionerna för att kunna dela grupperna i mindre enheter. Skolan arbetar efter ett program som betonar konflikthantering, kommunikation, ansvar, empati, sympati, självkänsla och självkännedom. Bergtorpsskolan har klassrumsregler och ett elevkontrakt (ordningsregler) med sina elever. Om eleverna inte följer reglerna framgår att skolan tillfälligt kan avstänga elev från undervisningen. Skolkontraktets innehåll är väl känt bland eleverna. Inspektörerna bedömer sammantaget att det förebyggande arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling är av god kvalitet. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att kontraktet saknar rättsverkan och det kan därför vara mindre lämpligt att rubricera handlingen kontrakt.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Skolan är organiserad i sex arbetsenheter med ca åtta lärare och fyra klasser i vardera. Varje enhets undervisningssalar, lärararbetsrum, grupprum och elevskåp ligger samlat för att underlätta samarbetet mellan lärare och elevgrupper. Varje arbetsenhet har en enhetsledare som tillsammans med rektorn, biträdande rektorn och skolpsykologen bildar skolans ledningsgrupp. Lärarna i arbetsenheterna är mentorer för eleverna. Arbetssätt och arbetsformer utformas på ett sådant sätt att de främjar utvecklingen av kunskaper och färdigheter. Förutom detta kan inspektörerna vid verksamhetsbesöken också se goda exempel på hur lärarna på ett mångsidigt sätt arbetar för att öka elevernas förståelse för sina arbetsuppgifter. Inspektörerna bedömer att organisering och arbetssätt gynnar elevernas kunskapsutveckling.

Individanpassning och stöd

Från och med den 1 juli 2006 har förändringar införts i förordningen om fristående skolor avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att behovet utreds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Programmet kan omfatta elevens hela skolsituation. På Bergtorpsskolan analyseras elever i behov av särskilt stöd i elevstödskonferensen och åtgärdsprogram utformas av biträdande rektorn eller speciallärarna tillsammans med ansvarig ämneslärare samt med vårdnadshavarna och eleverna. Alla elever i behov av särskilt stöd har åtgärdsprogram och de åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av uppfyller ovan nämnda krav.

Skolan har tre speciallärare som vardera ansvarar för två arbetsenheter. Samarbetet internt mellan speciallärarna samt mellan speciallärarna och lärarna fungerar väl. Skolan har en elevstödsgrupp bestående av skolledning, specialpedagoger, psykolog, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare och fritidspedagog. I samband med att en elev påbörjar sin utbildning på Bergtorpsskolan har lärarna samtal med de avlämnande skolorna (ca 30 st.) för att bland annat utröna huruvida eleverna eventuellt har stödbehov. Enligt lärarna sker detta för att på ett tidigt stadium kunna sätta in eventuella stödåtgärder. Skolan genomför också diagnoser med eleverna i årskurserna 6-8 i läsförståelse, ordkunskap och stavning. Även i årskurs 9 genomförs diagnoser i läsförståelse och stavning. Skolan har ett introduktionssamtal med alla elever och deras vårdnadshavare då eleverna börjar på skolan.

Elevstödsarbetet dokumenteras alltid och redovisas till berörda föräldrar i Schoolsoft¹ och genom samtal. Även om stödet till största delen ges i svenska, engelska och matematik får eleverna även stöd i övriga ämnen. Beslut hur stödet ska utformas och till vilka elever det ges beslutas i elevstödskonferensen som sammanträder en gång per vecka. Det huvudsakliga stödet ges i den elevgrupp eleven tillhör men även enskilt då det är påkallat utifrån elevens behov. Elevstödsgruppen arbetar även med att ge lärarna handledning för att på detta sätt se om läraren eventuellt genom förändringar i arbetssättet kan ge eleverna bättre förutsättningar att lyckas nå sina kunskapsmål. Biblioteket har stor tillgång till inläst kurslitteratur på bl.a. CD-skivor, främst i de samhällsorienterade ämnena. Inspektörerna bedömer att skolan på ett bra sätt identifierar och tillgodoser elever i behov av särskilt stöd. För de eleverna som önskar och har förmågan ges möjligheter att läsa gymnasieskolans kurser. I detta sammanhang samarbetar skolan med gymnasieskolan.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Bergtorpsskolan har Skolverkets medgivande att anordna provning och utfärda betyg enligt de bestämmelser som gäller för grundskolan. Skolan ska därvid tillämpa de bestämmelser som finns i grundskoleförordningen gällande utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner, betygskriterier och betygsbeteckningar etc. Enligt dessa bestämmelser ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång per termin samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Den skriftliga individuella utvecklingsplanen ska vara framåtsyftande och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Bergtorpsskolan upprättar individuella utvecklingsplaner. Dessa finns att tillgå i det ovan nämnda Schoolsoft¹ och ger föräldrarna möjlighet att innan utvecklingssamtalen ta del av elevernas planer. Utvecklingssamtalen genomförs en gång per termin. Vidare genomförs, som tidigare nämnts, ett samtal med elever och föräldrar vid skolstarten i årskurs 6 och årskurs 7. De individuella utvecklingsplanerna inspektörerna har tagit del av uppfyller författningarnas krav.

Lärarna uppger att de nationella betygskriterierna är utgångspunkt för betygssättning och att betygssamtal är ständigt återkommande inom respektive ämne. Lärarna sambedömer de nationella ämnesproven och andra prov för att uppnå en likvärdig bedömning. Skolan deltar i ett samarbete med kommunens skolor och har nätverksträffar med andra fristående skolor kring likvärdighet och bedömning och betygssättning. Inspektörerna bedömer att skolan samverkar om grunderna för en likvärdig betygssättning.

I grundskoleförordningen anges att de elever som inte når målen och därmed inte får betyg efter det nionde skolåret i stället ska få ett skriftligt omdöme där elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket anges. Av omdömet kan också framgå vilka stödåtgärder som vidtagits. Vid Bergtorpsskolan finns sådana omdömen. Dock beskrivs i dessa elevernas tillkortakommanden istället för som förord-

¹ Schoolsoft är ett nätverksbaserat instrument för att samverka och informera föräldrar och elever kring de nationella styrdokument, frånvaro, provresultat m.m.

ningen kräver, kunskapsutvecklingen. Inspektörerna bedömer att Bergtorpsskolan inte upprättar skriftliga omdömen i enlighet med gällande bestämmelser.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Kvalitetsredovisningen ligger till grund för skolans kvalitetsarbete. Verksamhetsplanen, som är en del av kvalitetsredovisningen, utarbetas varje år och beskriver hur verksamheten ska utvecklas under det kommande läsåret. För läsåret 2006/07 har följande utvecklingsområden urskiljts; lärandeprocessen, lärarnas ledarskap, profilklasserna, EQ (övningar inom området normer och värden) och Schoolsoft. Skolan betonar ett gott ledarskap på alla nivåer och vill utveckla elevernas förmåga att lära sig själv och att utveckla social kompetens och kommunikationsförmåga.

Bergtorpsskolan har olika redskap och tillämpar ett systematiskt kvalitetsarbete enligt flera modeller. År 2002 blev skolan certifierad enligt krav satta av Investors in people - ledarskap, delaktighet och kompetensutveckling. År 2006 certifierades skolan åter enligt IIP. Tidigare har skolan erhållit två nationella utmärkelser från SIQ-modellen - ett arbetsredskap för självvärdering, extern granskning och tävling 2001 och 2006, Quality Kids - ett redskap för att höja kvaliteten på elevernas arbeten, stimulera läsintresset mm och Qualis - beskriver hur en skolas kvaliteter ser ut och kan utvecklas. Skolan fick 2006 motta ett pris från Arbetsmiljöforum och då gällande arbetsmiljön. Inspektörerna bedömer att kvalitetsutvecklingen på skolan bedrivs i alla organisationsled och att skolan har mycket goda redskap för att bedriva ett kvalitetsarbete.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisningen ska främja kvalitetsarbetet och därmed bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Enligt förordningen ska en skolas kvalitetsredovisning innehålla en bedömning av och i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder som skall vidtas för ökad måluppfyllelse. Eleverna och elevernas vårdnadshavare ska också ges möjlighet att medverka i arbetet med kvalitetsredovisningen. Dessa bestämmelser gäller också för en fristående skola. Bergtorpsskolan har redovisat en kvalitetsredovisning för läsåret 2006/07. Kvalitetsredovisningen beskriver verksamheten, skolans vision och verksamhetens förutsättningar. Det finns en beskrivning av arbetet i verksamheten, resultat och analyser samt en del förslag på åtgärder. Enligt rektorn ges eleverna inte möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att de olika kvalitetsmodellerna skolan arbetar enligt tillför skolan struktur, ansvarsfördelning och ett tydligt arbete med utvärdering av skolans resultat och mål. Skolan har ett förbättringsarbete av god kvalitet. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller kravet på elevernas delaktighet vilket måste åtgärdas.

Ledning och intern kommunikation

Rektorn för Bergtorpsskolan är tillika huvudman. Skolans ledning består av rektorn och biträdande rektorn. Till sitt stöd har de en ledningsgrupp bestående av skolpsykologen och de sex enhetsledarna. Arbetsfördelningen mellan rektorn och de övriga är tydlig. Rektorn är väl känd av alla och är förtrogen med verksamheten på skolan. Rektorn och biträdande rektorn har båda lärarutbildning med lång pedagogisk erfarenhet av såväl undervisning som pedagogisk ledning och har därmed goda kunskaper om skolområdet. Rektorn har deltagit i den statliga rektorsutbildningen och

erhåller kompetensutveckling genom egen försorg. De lärare och föräldrar som inspektörerna samtalade med vid inspektionsbesöket uttryckte stort förtroende för rektorns pedagogiska ledarskap och ansvar. Rektorn arbetar för skolans utveckling genom de tidigare nämnda kvalitetsprojekten. Den övergripande målsättningen för organisationen är bland annat arbetet med ett gott ledarskap på alla nivåer, engagemang och kvalitet samt gemensamma grundläggande värderingar. Skolledningen bedriver också skolutveckling och kvalitetsarbete genom kompetensutveckling för personalen.

Rektorn tar ett tydligt ansvar för sina ansvarsområden och bedöms vara en pedagogisk ledare för verksamheten på skolan. Inspektörerna bedömer vidare att Bergtorpsskolans ledning fungerar väl.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Nedan följer en beskrivning av några utvalda områden av särskilt intresse för skolans förutsättningar att tillhandahålla en utbildning av god kvalitet.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

I skollagen anges att en fristående skola står öppen för alla barn som har rätt till utbildning inom motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet, med undantag för sådana barn vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan. I förordningen om fristående skolor slås fast att hänsyn får tas till färdighetsprov i dans och musik om utbildningen kräver att den sökande har speciella färdigheter inom dessa områden. I övrigt får tester eller prov inte utgöra villkor för antagning, urval eller för att få fortsätta vid skolan.

Bergtorpsskolan använder sig vid intagning av syskonförtur, ansökningsdatum, samt närhetsprincipen. Till profilklasserna för musik-ensemblespel och musik-dramadans genomförs antagningsprov. Av skolans egen dokumentation framgår att ett barn kan anmälas från den 15 augusti två läsår före önskad skolstart.

För fristående skolor som av Skolverket förklarats berättigade till bidrag gäller enligt skollagen att utbildningen skall vara avgiftsfri för de elever som bidragen avser. Detta innebär bland annat att skolan inte får ta ut avgifter i samband med ansökan om plats i en utbildning som förklarats bidragsberättigad av Skolverket. Enligt rektorn och vad som framkommer i inspektionen tar inte skolan ut några avgifter av sina elever.

Personal

Enligt kvalitetsredovisningen har drygt 90 procent av skolans lärare en utbildning avsedd för den undervisning de bedriver. Skolan bedriver ett aktivt arbete att få behörig personal på alla tjänster. Detta bekräftades också i samband med inspek-

tionsbesöket. Under inspektionsbesöket framkommer att skolan erbjuder lärarna en omfattande kompetensutveckling som enligt rektorn alltid utgår från skolans behov och det kvalitetsarbete skolan bedriver. Exempel på kompetensutveckling under 2007 är formativ bedömning i matematik och svenska samt bedömningar av elevernas studieresultat.

Skolan genomför registerkontroll, ett utdrag ur Rikspolisstyrelsens belastningsregister, av all personal på skolan.

Inspektörerna bedömer att Bergtorpsskolans personella resurser ger skolan förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Materiella resurser

Läromedlen är tidsenliga och finns i tillräcklig omfattning. Eleverna har tillgång till ett välutrustat skolbibliotek med en heltidsanställd bibliotekarie.

Inspektörerna bedömer att skolan som helhet erbjuder tidsenliga läromedel och utrustning som ger skolan förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Stabilitet

Skolans stabilitet bedöms utifrån ekonomi och elevunderlag. Skolans ekonomi är enligt den årsredovisning för 2006/07 som inkommit till Skolverket god. Årsredovisningen tillsammans med en balanserad budget för innevarande läsår visar ett positivt resultat. Räkenskaperna är granskade och godkända av en auktoriserad revisor. Skolan har för kommande läsår fler anmälda elever än platser.

Inspektörerna bedömer att skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag är god samt att huvudmannen uppfyller de krav på stabilitet som ställs på en fristående skola.

2008-05-26

Stockholm

Stig Westlund

Tommy Bucht